

Principprogram for SF – Socialistisk Folkeparti

SF er et folkeligt socialistisk parti med afsæt i den demokratiske venstrefløj, den danske arbejderbevægelse, selvforvaltningstraditionen og de folkelige bevægelser for fred, nedrustning, ligestilling og miljø. SF ønsker at gennemføre en grundlæggende forandring af Danmark, Europa og verden, baseret på solidariske værdier. SF vil samle den brede befolkning i en alliance for forandringer, der udvider demokratiet, styrker fællesskabet, fremmer lighed og sikrer bæredygtighed. Målet er et socialistisk samfund, der på bæredygtigt grundlag skaber størst mulig velfærd, velstand, frihed og flest muligheder for alle mennesker.

SF opfatter alle mennesker som ligeværdige. Den enkeltes frie og alsidige udvikling skal være både målet og midlet for hele samfundets udvikling. Alle mennesker skal derfor have frihed til og mulighed for at realisere det liv, de ønsker, med respekt for andres frihed, samfundet og naturen. SF bekæmper undertrykkelse og ulighed baseret på økonomi, uddannelse, religion, kultur, køn, etnicitet, seksualitet og handicap. Alle mennesker skal sikres lige rettigheder og muligheder.

Det danske samfund er præget af en kapitalistisk struktur. Kapitalismen har skabt øget velstand og produktivitet, men den har også skabt stor ulighed og social uretfærdighed, hvor et velstående mindretal har den afgørende kontrol med økonomi og produktion, og hvor mange mennesker udstødes og er uden indflydelse over eget liv. Hoveddrivkraften i det kapitalistiske samfund er den private jagt på profit, hvilket indebærer en vedvarende risiko for kriser og lægger et konstant pres på samfundets sociale sammenhængskraft og naturgrundlag.

Kriserne bliver yderligere forstærket af en vildtvoksende, løsrevet finanssektor, som bliver en hæmsko for den produktive sektor. Globaliseringen indeholder enorme muligheder, men også en ureguleret kapitalisme, der skaber en kasino-økonomi, hvor store banker og finanshuse skaber finansiell ustabilitet. SF arbejder for en regulering af internationale kapitalstrømme og multinationale selskaber.

Den centrale ulighed i den kapitalistiske struktur er, at det lille mindretal, der besidder flest ressourcer i samfundet, har større mulighed for at udøve indflydelse end flertallet af mennesker. Samfundet har også andre uligheder end de, der er skabt af en kapitalistisk struktur. For eksempel fører forskelle i uddannelse, position på arbejdsmarkedet og boligform til uligheder i indflydelse på samfundsudviklingen og egen livssituation. Det vil altid være nødvendigt at kæmpe imod ulige magtforhold og ulige muligheder.

SF vil et socialistisk samfund, hvor den overordnede udvikling gennem udvidet demokrati bliver styret af menneskenes behov og respekt for naturen. Det betyder, at det velstående mindretal må afgive privilegier med hensyn til magt, ressourcer og velstand til det resterende flertal. En sådan fjernelse af privilegier kan fremmes på mange måder, bl.a. ved at stille krav til virksomhederne om at varetage et socialt ansvar, men sikres mest grundlæggende ved at ejendomsretten til produktionsmidlerne og de fælles ressourcer bredes ud.

Grundlaget for en socialistisk udvikling er demokratisering. Den enkelte skal sikres sine grundlæggende frihedsrettigheder samt retten til og muligheden for indflydelse på alle aspekter af sit eget liv. Demokratiet skal udvides og udbredes til økonomien. SF betragter ligestilling i bredeste forstand som en del af den demokratiske udvikling. Demokrati er ikke kun en styreform eller et regelsæt – demokrati er også en livsform, hvor samtale, argumenter og hensyn til mindretal er i centrum. Borgerne skal i størst mulig udstrækning deltage i udøvelse af demokratiet. Foruden retten til at deltage i valg, skal borgerne også

kunne deltage aktivt i det politiske liv i organisationer, foreninger og lokale fællesskaber. Demokrati er for SF både et mål i sig selv og midlet til forandringer i samfundet.

SF's hovedopgave er at samle befolkningsflertallet bag en socialistisk udvikling. Det sker ved parlamentarisk at arbejde for vores værdier og føre en politik, der fremmer udviklingen af hele samfundet med særligt fokus på den brede befolknings interesser. Det sker ved at deltage i opbygningen af folkelige bevægelser. Og det sker ved at deltage i den samfundsmæssige idékamp.

Udgangspunktet er for SF en decentralistisk og demokratisk socialisme, som er inspireret af en udogmatisk marxistisk samfundsforståelse. Dertil kommer den danske selvforvaltningstradition samt en humanistisk og kulturradikal tradition, der vægter menneskelig frihed, udfoldelse og medmenneskelig ansvarlighed.

Frie mennesker i stærke fællesskaber

Stærke fællesskaber giver den enkelte de bedste muligheder for at realisere det liv man ønsker. SF kæmper derfor for en stærk offentlig sektor og et stærkt civilsamfund. Stærke fællesskaber er forudsætningen for en ligelig fordeling af magt og velstand.

Ethvert demokratisk samfund sikrer den enkeltes frihed gennem rettigheder som ytringsfrihed, forsamlingsfrihed og grundlæggende retssikkerhed. Et socialistisk samfund har også frihed fra økonomisk og social undertrykkelse så alle kan få fuld gavn af de formelle rettigheder.

SF arbejder for et samfund, der baserer sig på frihed, lighed og solidaritet. Vi ønsker et samfund, hvor alle har lige muligheder for at opnå det, de ønsker i livet. Derfor afviser SF et samfund med store forskelle i formuer og indtægter, fordi det betyder at muligheder og livskvalitet bliver ulige fordelt. At mennesker skal have lige muligheder betyder ikke, at mennesker skal være ens. Vi ønsker et mangfoldigt samfund. SF er tilhænger af et solidarisk velfærdssamfund finansieret gennem progressiv beskatning af samfundets økonomiske ressourcer. Velfærdssamfundet skal sikre fri og lige adgang for alle til basale ydelser indenfor sundhed, uddannelse, omsorg, pleje, hjælp til udsatte og understøttelse, når man har behov.

Staten sætter rammerne for velfærdssamfundet, men det skal i videst muligt omfang forvaltes decentralt med fokus på såvel det enkelte menneske som fællesskabet. Grundstenene i et socialistisk velfærdssamfund er stærke lokalsamfund. SF ønsker at styrke de decentrale strukturer, f.eks. kommunerne og regionerne, som den demokratiske ramme om menneskers liv. Kommunerne skal sikres høj grad af autonomi og en stor andel af de fælles ressourcer, inden for rammer som fastlægges af staten. De enkelte offentlige institutioner skal være kendetegnet ved størst mulig deltagelse fra de involverede borgere og ansatte. Det forudsætter mest muligt demokrati og selvforvaltning i institutionerne. SF arbejder for et alsidigt kulturliv med høj kvalitet. SF's mål er at gøre mennesker til deltagende og medbestemmende borgere frem for klienter eller kunder.

Parallelt med de offentlige fællesskaber, ønsker SF at styrke civilsamfundets frie fællesskaber. Derfor bakker SF op om, at mennesker organiserer sig efter interesser og værdier. Vigtigst er lønmodtagernes organisering i fagbevægelsen, som grundlag for fordelingskampen og den danske arbejdsmarkedsmodel. Bevægelser og foreninger omkring uddannelser, miljø, bolig, solidaritet, patienter og borgere med handicap er også meget vigtige at styrke og inddrage. Også de nære fællesskaber som familien, skolen, boligforeningen, kulturinitiativer, kvarteret og lokalsamfundets netværk af foreninger, borgergrupper, sportsklubber, mv. er essentielle for det fællesskabsbaserede samfund, som SF ønsker. De offentlige fællesskaber skal derfor understøtte og styrke disse.

Et bæredygtigt samfund

En bæredygtig udvikling er en udvikling, som opfylder nuværende behov, uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare.

Den overhængende, globale klimakrise, den omfattende forurening og tilbagegangen i naturens mangfoldighed understreger behovet for handling, herunder en grundlæggende grøn omstilling af hele økonomien. Klimakrisen rammer især verdens fattigste. SF vil fremme en bæredygtig udvikling, så flere mennesker bliver hjulpet ud af fattigdom. Det er især den vestlige verden, der har ansvaret for klimaforandringerne. Det ansvar skal vi i vesten tage på os – så vi bidrager til at vende udviklingen og afhjælpe de konkrete klimaudfordringer i verdens fattigste lande. Klima og miljøkriserne truer på langt sigt hele menneskeheden. Store forandringer må ske. Samtidigt må et bæredygtigt samfund hænge sammen som fællesskab, gennem grundlæggende fælles pligter, rettigheder og værdier.

Miljømæssig bæredygtighed handler om, at bekæmpe klimaforandringer og forurening, at samfundets brug af naturressourcer begrænses, og at en levende og biologisk mangfoldig natur opretholdes. SF arbejder derfor for en grøn, kvalitativt styret økonomisk vækst. Heri indgår en fuldstændig omstilling til vedvarende energi, markant mindre ressourceforbrug med forøget genanvendelse, samt at produktion, transport og forbrug skaber stadigt mindre forurening. SF vil gøre den grønne omstilling til dynamo for skabelsen af arbejdspladser i fremtiden.

Økonomisk bæredygtighed handler om ressourceeffektiv produktion, sociale fremskridt, højt uddannelsesniveaue og en samfundsøkonomi, der hænger sammen. Det offentlige skal over tid have balance mellem indtægter og udgifter og føre en aktiv konjunktur- og investeringspolitik. Beskatningen skal indrettes så den fremmer økonomisk udvikling, værdiskabelse og solidarisk finansiering af velfærdssamfundet. Regulering skal forhindre den private sektor – særligt den finansielle del – i spekulation, der skaber privat profit men ikke samfundsmæssig værdi.

Den sociale sammenhængskraft handler om, at afstanden mellem mennesker ikke er for stor. Det forudsætter en høj grad af lighed, tillid, tryghed og tolerance. Ingen bør leve i fattigdom og fornedrelse. Samfundet hænger sammen i kraft af sociale og økonomiske rettigheder, og fundamentet for sociale og økonomiske rettigheder er bred tilslutning til disse. Det forudsætter, at enhver borger yder til fællesskabet efter bedste evne i erkendelse af, at denne pligt er grundlaget for at kunne nyde sine rettigheder.

Demokratisering af økonomien

Demokratisering af økonomien er en forudsætning for, at SF's socialistiske målsætninger kan opnås. Økonomien udstikker samfundets rammer og bør derfor underlægges demokratiet.

SF ønsker en grundlæggende ny indretning af samfundets økonomi, som giver indflydelse til de mange. Vores vision er en demokratisk styret, socialistisk og grøn markedsøkonomi, som er præget af, at ejerskabet over virksomhederne breddes ud, mere offentlig kontrol med vitale sektorer, demokratiske prioriteringer i økonomien og medarbejdernes indflydelse på virksomhederne. SF er tilhænger af en styret markedsøkonomi. Det vil sige, at produktionen baseres på markedsøkonomiske principper, men at markedet samtidig underlægges en omfattende regulering, der sikrer at markedsøkonomien understøtter bæredygtighed og befolkningens behov.

En række vitale sektorer må være underlagt offentligt ejerskab eller kontrol. Det gælder de dele af økonomien, hvis fortsatte og uafbrudte funktion er nødvendig for, at samfundet kan fungere. Det gælder f.eks. den centrale velfærd, sundhedssektoren, forsyning og infrastruktur. SF kræver desuden en særlig omfattende offentlig kontrol med og regulering af udvinding af olie og lignende naturressourcer samt af finans- og boligsektoren. Med offentligt ejerskab kan fællesskabet både høste frugterne af gode tider og bære tabene i dårlige, frem for at nøjes med det sidste.

SF er tilhænger af et økonomisk demokrati, hvor befolkningen får indflydelse på den overordnede økonomiske udvikling. Det kan være gennem investeringer fra det offentlige, lønmodtagerfonde, pensionskasser eller gennem samarbejde mellem offentlige og private aktører. SF ønsker dermed at kunne sikre en alsidig og holdbar produktionsstruktur i Danmark.

SF er tilhænger af virksomhedsdemokrati. Vi ønsker en udvikling, hvor lønmodtagerne på forskellig vis opnår stadig større indflydelse på deres eget arbejde, arbejdsliv og på arbejdspladsens overordnede drift og prioriteringer herunder disponering af overskud. SF's mål for virksomhedsdemokrati er udbredelsen af en bred vifte af ejerskabsformer til at forny og supplere de traditionelle virksomhedsformer, herunder kooperativer, andelsmodeller, medarbejderejede og socialøkonomiske virksomheder.

International solidaritet – globalt ansvar

Socialismen er international. Social ulighed, undertrykkelse, naturødelæggelse, manglende ligestilling og miljø- og klimaproblemer overalt på jorden er noget, der kommer os alle ved. SF arbejder derfor på at bygge alliancer med ligesindede over hele verden og udviser solidaritet med undertrykte folkeslag og befolkningers kampe for demokrati og menneskerettigheder over hele kloden.

SF kræver de universelle menneskerettigheder og demokrati udbredt til hele verden. SF stiller sig solidarisk med befolkninger, der kæmper for at opnå dette og med bevægelser, der kæmper for menneskerettigheder, demokrati og sociale og økonomiske rettigheder. Overgreb og brud på menneskerettighederne kan aldrig forsvares. SF støtter ethvert folkeslags ret til kulturel autonomi, herunder eget sprog og egne organisationer.

SF arbejder for at sikre bæredygtig økonomisk og social udvikling i verdens fattige lande. SF kræver, at de rige lande understøtter denne udvikling økonomisk og politisk, men vi afviser forestillinger om, at fattige lande kan hjælpes frem blot ved overførsel af penge. Udvikling af lande kræver politiske, sociale, kulturelle og økonomiske forandringer samt fair internationale handelsrelationer

SF bekæmper imperialisme og kolonialisme, der forhindrer fattige landes selvstændige udvikling. SF er imod enhver form for national, kulturel og etnisk chauvinisme. Vi støtter stater, nationers og folkeslags fredelige sameksistens. SF arbejder konsekvent for at sikre fred og afrustning. Fred er ikke kun fravær af krig. SF støtter derfor som yderste konsekvens i nogle situationer, at det internationale samfund, forankret i FN, bruger militære midler for at beskytte civilbefolkninger mod overgreb.

SF vil en global udvikling frem mod international ret, menneskerettigheder, sociale rettigheder, miljøbeskyttelse og fred. Det kræver internationalt samarbejde. SF støtter FN som samlingspunkt for verdens stater. Vi støtter Danmarks medlemskab af EU, som vi ønsker at udvikle til et folkeligt forankret og forpligtende politisk og økonomisk samarbejde mellem selvstændige stater. EU skal modvirke nationalisme, sikre fundamentet for arbejdspladser, velfærd og grøn vækst, skabe samling i hele Europa samt være en politisk modvægt overfor ureguleret kapitalisme. EU er en afgørende politisk kamplads for at fremme en

socialistisk og grøn udvikling. SF lægger stor vægt på det nordiske samarbejde, hvor lande med den samme kulturelle baggrund arbejder sammen om at løse fælles problemer og påvirke den globale udvikling. SF støtter i almindelighed dansk deltagelse i internationale samarbejder og arbejder for opbygning og styrkelse af internationale institutioner.

Et aktivt og ambitiøst folkeparti

SF arbejder ambitiøst for at skabe resultater samt flytte holdninger og magt i samfundet. Vi arbejder på alle fronter i samfundet for at skabe opbakning til en socialistisk udvikling. Partiet understøtter medlemmernes politiske arbejde, hvor end det finder sted, og baserer sig på medlemsdemokrati, politisk idéudvikling og uddannelse.

SF arbejder i parlamentariske forsamlinger for, at mest mulig af vores politik bliver gennemført. Som udgangspunkt deltager vi pragmatisk og resultatorienteret i det samarbejdende folkestyre med en målsætning om at udvikle samfundet frem for blot at administrere det eksisterende. Vores almindelige strategi er – såfremt det er den bedste måde at virkeliggøre partiets politik på kort eller langt sigt – at indgå i regering med arbejderbevægelsens øvrige partier, og når det er nødvendigt, med progressive borgerlige partier, som vi kan finde et fælles grundlag med.

Som SF'ere bør vi engagere os aktivt i civilsamfundet. Vi opfordrer vores medlemmer til at være aktive i deres relevante fagforening og støtter medlemmernes deltagelse i øvrige organisationer og i civilsamfundet bredt. Vores udgangspunkt er, at jo flere steder socialister er aktive og til stede, jo mere kan vi på den lange bane flytte samfundet og skabe grobund for forandring.

SF søger at inddrage alle medlemmer i sit interne liv. Et levende SF fordrer det engagement, der kommer af medlemmernes medejerskab. Det kræver et stærkt medlemsdemokrati, hvor alle har muligheder for at påvirke beslutningerne og politikudviklingen. Vi insisterer på, at store beslutninger på alle niveauer træffes inden for vores medlemsdemokrati. Vi ønsker løbende at uddanne og opkvalificere vores medlemmer og tillidsvalgte. Partiforeningen er grundstenen i partiets arbejde og demokrati og har derfor et særligt ansvar for at løfte disse opgaver.

SF's mål er et socialistisk samfund til gavn for det store flertal. Vi ved, at stærke kræfter vil kæmpe for, at de forbedringer, der er skabt gennem faglig kamp og politiske arbejde, rulles tilbage. Alligevel går vi til opgaven med en ukuelig tro på, at det er muligt at skabe grundlæggende forandring: Et socialistisk samfund med demokrati, solidaritet, bæredygtighed og miljømæssig ansvarlighed.